TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA - 52699

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 03.11.2026

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

Ege Bölgesi ve özellikle İzmir'in kıyı ilçeleri olan Seferihisar, Menderes ve Selçuk havzalarında yetiştirilen coğrafi işaretli dünyaca ünlü Satsuma mandalinası ile narenciye ürünlerinde hasat sezonu başlamış bulunmaktadır. Ancak girdi maliyetlerinde yaşanan fahiş artışlar, yetersiz ihracat destekleri ve piyasadaki alıcı tekelleşmesi nedeniyle narenciye üreticilerimiz ciddi bir ekonomik çıkmazla karşı karşıyadır.

Gübre, mazot, sulama elektriği, zirai mücadele ilaçları ve en önemlisi hasat işçiliği ile ambalaj/kasa giderleri katlanarak artarken; tüccar ve ihracatçıların sahada çiftçiye sunduğu taban fiyatlar fiili toplama maliyetlerini dahi karşılamaktan uzaktır. Yeterli alım garantisi ve fiyat istikrarı bulunmadığı takdirde, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi binlerce ton kaliteli mandalina ve narenciyenin dalında çürümeye terk edilmesi veya üreticinin ağaçlarını köklemek zorunda kalması riski son derece büyüktür.

Bunun yanı sıra, üreticinin ürününü depolayabileceği modern soğuk hava tesisleri ile boylama ve paketleme ünitelerinin yetersizliği, çiftçiyi hasat anında tüccarın dayattığı düşük fiyatı kabule mecbur bırakmaktadır. İhracat pazarlarında navlun maliyetleri ve gümrük kapılarındaki analiz süreçlerinin uzaması da dış satımı olumsuz etkilemektedir.

Bu çerçevede;

1. İzmir genelinde (Seferihisar, Menderes, Selçuk başta olmak üzere) 2026 yılı Satsuma mandalinası ve narenciye tahmini rekoltesi kaç ton olarak belirlenmiştir? 1 kilogram mandalinanın resmi kurumlarca hesaplanan ortalama üretim maliyeti nedir?
2. Narenciye üreticilerinin ürünlerinin dalında kalmasını önlemek, iç piyasada arz fazlasını yönetmek ve üreticiye doğrudan pazar yaratmak amacıyla Tarım Kredi Kooperatifleri, TMO veya kamu kurumları vasıtasıyla doğrudan bir müdahale alımı yapılması planlanmakta mıdır?
3. İhracatçı ve üretici birliklerine yönelik navlun destekleri ile narenciye ihracatında kilogram başına uygulanan Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) primlerinin artırılması konusunda bir çalışma var mıdır?
4. İzmir ve Ege Bölgesi'nde küçük aile işletmelerinin ve üretici kooperatiflerinin kullanımına tahsis edilecek kamu destekli modern lisanslı soğuk hava deposu ve

paketleme tesisi yatırımları için 2026-2027 döneminde ne kadarlık hibe kaynağı ayrılmıştır?

5. Dalında kalan veya maliyetini kurtarmadığı için toplanmayan narenciye ürünlerinin meyve suyu sanayisi veya okul beslenme programları kapsamında kamu eliyle değerlendirilmesine yönelik Milli Eğitim Bakanlığı veya ilgili sektör temsilcileriyle ortak bir eylem planınız bulunmakta mıdır?